

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk + mlp@jm.dk

DATO: 10. januar 2014
SAGSNR.: 2013 - 4085
ID NR.: 271796

Høring - over forslag til lov om ændring af lov om fonde og visse foreninger

Ved e-mail af 17-12-2013 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Udkastet til lovforslag har til formål at foretage ændringer i fondsloven i lyset af det forslag til lov om erhvervsdrivende fonde, som Erhvervs- og vækstministeren agter at fremsætte.

Forslaget til lov om erhvervsdrivende fonde er baseret på Erhvervsfondsudvalgets rapport fra december 2012, og der tages i udkastet til ændring af fondsloven stilling til en række af Erhvervsfondsudvalgets anbefalinger i forhold til ikke-erhvervsdrivende fonde. Hensigten med Erhvervsfondsudvalgets arbejde var at sikre en mere effektiv og tidssvarende regulering af de erhvervsdrivende fondes forhold.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

1. Administrativ klageadgang for ikke-erhvervsdrivende fonde

Erhvervsfondsudvalget fandt det hensigtsmæssigt, at afgørelser truffet i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde skulle kunne indbringes for Erhvervsankenævnet, uanset om afgørelsen er truffet som fondsmyndighed eller registreringsmyndighed. Med udkastet til ny erhvervsfondslov (§ 130) indføres en klageadgang til Erhvervsankenævnet. Som nævnt i Advokatrådets bemærkninger til dette lovudkast finder Advokatrådet, at det - ikke mindst af hensyn til retssikkerheden - er et betydeligt fremskridt, at der indføres en administrativ klageadgang.

Advokatrådet opfordrer til, at der også for de ikke-erhvervsdrivende fonde indføres en administrativ klageadgang. De retssikkerhedsmæssige hensyn, som taler for indførelse af en administrativ klageadgang for de erhvervsdrivende fonde, gælder efter Advokatrådets opfattelse tilsvarende for de ikke-erhvervsdrivende fonde.

2. Offentligt register for ikke-erhvervsdrivende fonde

Erhvervsfundsudvalget overvejede (side 39) hensigtsmæssigheden af, at ikke-erhvervsdrivende fonde ikke registreres i et samlet offentligt register. Udvalget opfordrede til, at det overvejes at indføre øget offentlighed om de ikke-erhvervsdrivende fonde, eksempelvis gennem registrering og offentliggørelse i et samlet offentligt register.

Efter Advokatrådets opfattelse er offentlighedens adgang til oplysninger om fondene - i praksis - et meget væsentligt led i sikringen af retssikkerheden omkring fondene. Endvidere er det væsentligt, at offentligheden har let adgang til oplysninger om den ansvarlige ledelse samt om den gældende fundats og regnskaber. Advokatrådet kan henvise til, at større offentlighed om fondenes forhold netop kan bidrage til, at fondene ledes i overensstemmelse med de fundatsmæssige krav.

Der er i dag adgang til, at fundatsen kan rekvireres fra fondsmyndigheden, og der lægges i lovudkastet (§ 46) op til, at også regnskaber skal kunne rekvireres fra fondsmyndigheden. Efter Advokatrådets opfattelse er dette utilstrækkeligt og langt fra en lige så god løsning som et offentligt register med onlineadgang samt med opdaterede oplysninger om ledelsesforhold og historiske oplysninger.

På denne baggrund skal Advokatrådet opfordre til, at der i et offentligt tilgængeligt register også gives adgang til oplysninger om de ikke-erhvervsdrivende fonde.

Endvidere skal det nævnes, at der efter Advokatrådets opfattelse er et særligt behov for større offentlighed og juridisk klarhed om den juridiske status for de fonde, der er undtaget fra fondslovene, særligt som følge af at være underlagt anden offentlig tilsynsmyndighed end fondsmyndigheden. De undtagne fonde er i dag typisk registret som foreninger, og der er ofte hos fondene selv uklarhed om den juridiske status, herunder om permutationskrav. Advokatrådet skal derfor opfordre til, at den forslåede registreringspligt også kommer til at gælde for fonde, der er undtaget fra fondsloven.

3. Fondsmyndigheden

Erhvervsfundsudvalget overvejede (side 224 ff.), hvorvidt det er relevant, at samle de to fondsmyndigheder i én. Udvalget kom frem til (side 228), at det bør overvejes nærmere, om en fortsat opsplittning af fondsmyndighedskompetencen er nødvendig.

Som nævnt i Advokatrådets bemærkninger til udkastet til ny erhvervsfondslov kan Advokatrådet tilslutte sig dette. Endvidere finder Advokatrådet, at en konsolidering af de to fondslove i én samlet fondslov bør overvejes.

4. Andre bemærkninger

4.1 Ændret kapitalkrav

Advokatrådet finder, at den ændring af kapitalkravet til 1 mio. kr., som indebærer, at fonde med mindre kapital undtages fra loven, skaber uklarhed om retsstillingen for disse mindre fonde.

Det er blandt andet uklart, hvad det indebærer, når det anføres, at der, hvis mindstekravet ikke opfyldes, *"ikke [vil] være tale om en fond og dermed vil fondsloven eller de fondsretlige grundsætninger som sådan ikke finde anvendelse."* Dette stemmer dårligt overens med, at det i dag antages, at fonde kan oprettes med en kapital, som ikke opfylder mindstekravet.

Efter Advokatrådets opfattelse bør der i lovforslaget tages stilling til den retlige virkning af, at der stiftes en selvejende institution, når kapitalkravet ikke opfyldes, samt at det præciseres, hvilken juridisk enhed der i givet fald vil være tale om.

4.2 Angivelsen af stifter i vedtægten

Efter Advokatrådets opfattelse bør fondsloven indeholde krav om, at stifter fremgår af vedtægten på samme måde, som det i dag gælder for erhvervsdrivende fonde.

4.3 Uddeling af aktiver, som tilfalder fonden som gave

Det fremgår af lovudkastets § 9, at der foreslås indført en undtagelse om, at bestyrelsen kan uddele aktiver, som tilfalder fonden som gave, hvis gaven udgør et ubetydeligt beløb efter fondens forhold, og hvis det klart må antages at have været gavegivers ønske, at gaven skal anvendes til uddeling.

Det synes hensigtsmæssigt at lempe disse regler, særligt henset til at der i de seneste år har været fokus på, at visse fonde ikke foretager tilstrækkeligt med uddelinger. Advokatrådet bemærker dog, at undtagelsesbestemmelsen eventuelt kunne gøres mere lempelig, eksempelvis ved at fjerne ordet "klart", eller på anden måde lade det være op til fondsbestyrelsen at vurdere anvendelsen af aktiver, der er tilfaldet fonden som en gave, når gavegiver ikke har tilkendegivet, hvad gaven skal anvendes til. Efter omstændighederne vil det stå klart for en gavegiver, at en donation vil blive anvendt til fondens uddelingsformål.

Advokatrådet ser således positivt på indførelse af en undtagelsesregel. Advokatrådet bemærker dog, at der i lovteksten eventuelt kunne henvises til reglerne om, at bestyrelsen skal påse, at fonden har den tilstrækkelige kapital, og at fondens formål opfyldes. En sådan regel er foreslået indsat i den nye erhvervsfondslov og kunne med fordel indføres i fondsloven.

4.4 Afsættelse af bestyrelsesmedlemmer

Efter lovforslagets § 1, nr. 16, foreslås kriteriet for, hvornår et fondsbestyrelsesmedlem bør udtræde af bestyrelsen, ændret fra "klart uegnet" til "uegnet". Det fremgår, at ændringen af kriteriet vil kunne få betydning for fondsmyndighedens skønsbeføjelse til at afsætte et uegnet bestyrelsesmedlem.

Efter Advokatrådets opfattelse giver den foreslåede regel anledning til tvivl om, hvornår fondsmyndigheden kan anvende skønsbeføjelsen til at afsætte fondsbestyrelsesmedlemmer.

4.5 Undtagelse fra ophørsbeskatning

Det foreslåede ændringsforslag indeholder regler om, at undtagelsen fra ophørsbeskatning alene gælder for fonde, der i forbindelse med ikrafttræden af de nye regler ikke opfylder det nye mindste kapitalkrav på 1 mio. kr. Bestemmelsen må forstås sådan, at falder en fonds kapital på et senere tidspunkt (efter lovens ikrafttræden) til under 1 mio. kr., vil der skulle svares ophørsbeskatning. I et sådant tilfælde bør det være muligt også at få tilladelse til opløsning af fonden, selvom formuen fortsat ikke ville være under det krav, som Civilstyrelsen opererer med i praksis.

4.6 Lovteknisk bemærkning

Det skal som lovteknisk bemærkning tilføjes, at der i forslaget § 1, nr. 20, mangler en konsekvensrettelse i stk. 2, idet nr. 5 bliver til nr. 4.

Med venlig hilsen

Torben Jensen